

Odontolog og visedekan for utdanning ved Det medisinske fakultet

Foto: Ingrid Hagenrup

Professor Marit Øilo ved Institutt for klinisk odontologi under Det medisinske fakultet ved Universitetet i Bergen (UiB) er nylig utnevnt til visedekan for utdanning ved Det medisinske fakultet ved UiB. Øilo var inntil utnevnelsen visedekan for forskerutdanning ved samme fakultet.

Øilo er også tilknyttet Tidende, som medlem av tidsskriftets redaksjonsråd.

Helsevesenet mangler medisiner

Sykehusene sliter med medisinmangel. I Norge er problemet mer enn seksdoblet på tre år, skriver forskning.no.

95 prosent av europeiske sykehusapoteker ser på medisinmangel som et problem. Verst står det til med medisiner mot infeksjoner, kreft og smerte.

Dermed blir behandlingen av pasientene forsinket. Hver fjerde sykehusfarmasøyt forteller at pasienter får dårligere behandling eller at behandlingen rett og slett må droppes helt fordi de mangler medisiner.

I Norge registrerte Nasjonalt senter for legemiddelmangel og legemiddelberedskap over 1 200 tilfeller av medisinmangel i 2019, det siste året før koronaviruset skapte unntakstilstand, ifølge NRK. Det er 35 ganger så mange som i 2008 og mer enn en seksdobling sammenlignet med 2016.

– Rapporten vår er fra før covid-19, understreker BI-professor Marianne Jahre. Hun mener at pandemien har gjort problemet mer synlig.

Sammen med kolleger fra Nederland, Storbritannia, Frankrike og Norge har Jahre gått gjennom forskning og synspunkter. Konklusjon: De som er involvert i å få frem

medisinene dit de skal, er uenige om grunnen til problemet og hva som kan gjøres. Og det er forsket lite med bruk av kunnskap om logistikk og forsyningskjeder.

Jahre og kollegene hennes har ikke en enkel løsning, men de mener at de vet hvem som kan løse problemet:

– «Operations and supply chain management» (OSCM) kan brukes, og OSCM-eksperter er godt plassert for å gi svar, mener de. På norsk betyr det å se driften og hele leveransekjeden under ett – på tvers av firmaer og sektorer.

Tidligere direktør Cecilie Daae i Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) er bekymret for legemiddelforsyningen:

– Produksjons- og forsyningslinjene for mange legemidler er lange og uoversiktlige. Virkestoffer produseres i stor grad i Kina og India. Vi har så godt som ingen egenproduksjon av legemidler her i landet. Mangelsituasjoner inntreffer ofte, sier hun i DSBs siste rapport med analyse av krisescenarier.

Også ifølge Legemiddelindustriforeningen (LMI) er det vanligvis uforutsette hendelser utenfor norsk kontroll som fører til legemiddelmangel.

– Et rapportert mulig avbrudd i forsyningen er ikke nødvendigvis det samme som en reell mangel for pasientene, understreker seniorrådgiver Erling Ulltveit i Legemiddelindustriforeningen (LMI). – Som oftest vil det være mulig å finne annen behandling. LMI vil blant annet ha mer produksjon av for eksempel antibiotika, vaksiner og smertestillende medisin i Norge, øke beredskapslagrene og sørge for at pasientene kan se hvilke apotek som har den medisinen de bruker, på lager.

REFERANSER:

1. Harwin de Vries, Marianne Jahre, Kostas Selviaridis, Kim van Oorschot og Luk van Wassenhove: Short of drugs? Call upon Operations and Supply Chain Management. International Journal of Operations and Production Management, juni 2021, ISSN 0144-3577. Sammendrag
2. Harwin de Vries, Marianne Jahre, Kostas Selviaridis, Kim van Oorschot og Luk N. Van Wassenhove: A review of scientific and grey literature on medicine shortages

Skal styrke yringsfriheten internasjonalt

Fagpressen er med blant grunnleggerne av World Expression Forum (WExFo) som skal arbeide for å styrke yringsfriheten internasjonalt. Forumet gjennomførte digital generalforsamling 6. september, der interimstyret fikk fullmakt til å øke aksjekapitalen fram mot ordinær generalforsamling i desember.

Initiativet til å danne et yringsfrihetsforum kom fra forleggerhold tidligere i år, og vant raskt gjenklang hos medieorganisasjonene. De fleste, deriblant Fagpressen, har tegnet seg for én aksje – noen for flere – og 20. august ble World Expression Forum formelt stiftet i Oslo. Forumet har ambisjoner om å spille en like viktig rolle for yringsfriheten som World Economic Forum gjør for internasjonal økonomi.

Det ledes foreløpig av et interimstyre, med forlagssjef Mads Nygaard, Aschehoug, som styreleder. Ordinært styre og programkomité skal velges på ordinær generalforsamling i desember i år. Generalsekretær Elin Floberghagen i Norsk Presseforbund leder valgkomiteen.

– Mandagens digitale generalforsamling ble holdt fordi det allerede er en rekke internasjonale organisasjoner og institusjoner som ønsker å gå inn i forumet, refererer Fagpressens administrerende direktør Per Brikt Olsen.

I stiftelsesdokumentene for WExFo heter det: «Norge har en unik og privilegert posisjon når det gjelder yringsfrihet i verden, det forplikter. Derfor skal Norge ta en tilretteleggende rolle for å sikre og utvikle denne viktige rettigheten.»

Forumet skal arrangere en årlig konferanse på Lillehammer, i etterkant av Norsk Litteraturfestival. Planleggingen av den første konferansen i mai 2022 er allerede i gang.